

METSÄTALOUS

MTK: Kemeratuki painaa kuitupuun hintaa

Ensiharvennuspuu on halventunut viidenneksen. MTK:n mukaan sen hintaa painaa pienpuun korjuutuki.

”Kestävän metsätalouden tukiin (kchera) kuuluva pienpuun keräilytuki vääristää puukaupan toimintaa. Se on valunut osaksi ensiharvennuspuiden kanto-hintaa”, sanoo MTK:n metsävaltuuskunnan puheenjohtaja **Mikko Tirola**. Tirolan mukaan ensiharvennuspuiden kanto-hinta on laskenut viidenneksen vuodessa. Siinä näkyy rankojen keräämiseen saatavan kemeratuen vaikutus.

Kamera uudistui
Kemeratuki uudistui kesällä. Uutena tukimuotona otettiin käyttöön taimikon varhaishoito. Sen lisäksi tukea saa nuoren metsän hoitoon ja sen yhteydessä syntyvän pienpuun keräämiseen, terveyslannoitukseen, juurikäävän torjuntaan, suomen metsän hoitoon, metsäteihin, metsäluonnon hoitoon ja ympäristötukisopimuksiin. Uudistus lopetti metsänuudistamisen ja energiapuun korjuutuet. Muutoksiin kuului pakollinen ennakkohakemus kaikille rahoitettaville toimenpiteille.

Hallitus tinkii
Metsänhoidolliset kemeratuet rakennettiin 68 miljoonan euron mukaan. Nyt hallitus on leikkamassa tuesta 15 miljoonaa euroa. Se pakottaa tinkimään työlaeista tai pudottamaan tukitasoja. Tirolan mukaan kemeratuen leikkaus ei ole linjassa biotalouden vahvistamisen kanssa. Hän torjuu etenkin pitkävaikutteisiin työlajeihin kohdistuvat vähennykset. ”Meille tärkein työlaji on taimikon varhaishoito. Siinä pienellä panoksella on suuri vaikutus metsän myöhempään kehitykseen. Myös varsinaisella taimikonhoidolla on suuri vaikutus metsikön järeytymiseen ja ensiharvennustuloihin. Niistä ei saa tinkiä.” Metsätalouden kannattavuudelle tärkeitä ovat myös tierahat ja suometsien hoito.

Pakon edessä
Hallituksen kaavailemia säästöjä Tirola hakisi puukauppaa vääristävästä pienpuun keräilytuesta. Kokonaan sitäkään ei voi poistaa, sillä silloin energiapuun korjuuseen panostaneet yrittäjät törmäisivät seinään. ”Ongelma helpottuu jäävän puuston läpimittarajan pudottamisella parilla sentillä eli enintään 14 senttiin. Siitä kertyisi 7-8 miljoonan euron säästöt”, Tirola laskee. Reilun miljoonan euron lisäsäästöt syntyisivät terveyslannoitusten tuen poistamisesta.

Pakon edessä myös suometsien hoidon tuesta voisi tinkiä noin miljoona euroa.

Juurikäävästä riidellään
Julkisuudessa on väännetty kättä myös juurikäävän torjunnan rahoituksesta. Koneyrittäjät ovat olleet tyytymättömiä nykyiseen järjestelyyn. Koneyrittäjien mukaan juurikäävän torjuntaan on varattu liian vähän kemeratukea. Tukivarojen loputtua juurikäävän torjunnalle on ollut vaikea löytää maksajaa metsäteollisuudesta tai metsänomistajasta, jotka ovat torjunnan tilanneet. Tirola pohtii, pitäisikö juurikäävän torjunnan tukea laskea, jos siihen varatut rahat eivät riitä. Tuen voisi myös maksaa suoraan yrittäjälle, mikä vähentäisi byrokratiaa. Yksi mahdollisuus olisi luopua tuesta ja jättää torjunta markkinamekanismien hoidettavaksi. Se tarkoittaisi, että metsäteollisuus maksaisi torjunnan, mikäli se haluaisi korjata puuta kesällä. Tirola laskee, että noilla toiminilla saadaan kaivattu säästö kasaan. Toisaalta kemeran sisältä pitäisi löytyä varat myös Pohjois-Suomen vajaatuottoisten metsien uudistamiseen, vaikka se ei enää kuulu varsinaisiin työlajeihin. Siihen tarvitaan parin miljoonan euron pottia. **JARMO PALOKALLIO**

TUKILAJIT

Järkeviä hankkeita

Uutta kemeratukea
myönnetään nuoren metsän hoitoon ja sen yhteydessä syntyvän pienpuun keräämiseen, terveyslannoitukseen, juurikäävän torjuntaan, suometsän hoitoon, metsäteihin, metsäluonnon

hoitoon ja ympäristötukisopimuksiin. **Uutta** on taimikon varhaishoitoon ohjattu tuki. Tukea ei enää makseta metsänuudistamiseen ja energiapuun korjuuseen. **Toimenpiteistä** on tehtävä

hakemus metsäkeskukseen ennen työn aloittamista. **Järjestelmän rakennettiin** 68 miljoonan euron tukitasolle. Hallitusohjelmassa rahoitusta on vähennetty 15 miljoonaa euroa, mikä aiheuttaa muutoksia tukiin.

Paperinteko Varkaudessa Stora Enson tehtailla päättyy tänään, kun hienopaperia valmistanut PK3 pysähtyy lopullisesti.

Viimeinen paperikone pysähtyy Varkaudessa ja muutostyöt alkavat

Stora Enson hienopaperikone Varkaudessa pysähtyy lopullisesti tänään perjantaina. Varkauden tehtailla alkaa remonttiseisokki, jonka aikana paperikone PK3 muutetaan kartonkikoneeksi. Hienopaperin sijasta kone ryhtyy tekemään aaltopahvin raaka-ainetta, laineria. Tähän asti valkaistua koivusellua valmistanut sellutehdas keittää remontin jälkeen valkaisematonta havusellua, jota tarvitaan lainerin tuotantoon. ”Tehtaan käynnistys alkaa vaiheittain lokakuussa ja tuotannon viritys jatkuu loppuvuoden”, tehtaanjohtaja **Jarkko Tehomaa** kertoo. Stora Ensolla pyöri Varkaudessa enimmillään neljä paperikonetta ja yksi hylsykartonkikone. Kaksi koneista teki sanomalehtipaperia ja kaksi

hienopapereita. PK3 pystyi tekemään vuodessa hienopaperia 280 000 tonnia. Kapasiteetti nousee nyt 390 000 tonniin laineria. Sellutehtaan kapasiteetti kasvaa 230 000 tonnista 310 000 tonniin. **Viilupuuta ensi vuonna**
Kun kartonkikone ja sellutehdas on saatu muutostöiden jälkeen täyteen vauhtiin, Varkaudessa alkavat uuden viilupuulinjan (lvl) laiteasennukset. ”Laitehankinnat ovat jo pitkällä. Tavoitteena on, että lvl-tuotanto olisi käynnissä meillä ensi vuoden kesäkuussa”, Tehomaa sanoo. Viilupuuta käytetään rakennuselementteihin. Elementtien aihiot valmistetaan liimaamal-

la tukeista sorvattuja viiluja kerroksittain niin sanotuksi lvl-levyksi (laminated veneer lumber). ”Tavoitetuotanto on pidemmällä tähtäyksellä 100 000 kuutiometriä lvl-viilupuuta.” Varkaudessa valmistetuilla lvl-levyillä korvataan clt-levyjä (cross laminated timber), joita tuodaan Suomeen Stora Enson kahdelta tehtaalta Itävallasta. Clt:ssä kerroksittain ristiin liimatut levyt on valmistettu höylätyistä laudoista. Viilupuulinja työllistää tuotannon alkaessa suoraan 80 ihmistä. **Investointeihin yli 150 miljoonaa euroa**
Varkauden tehtaiden kohtalo näytti muutama vuosi sitten synkältä, kun Stora Enso sulki

paperikoneita. Nyt usko tulevaisuuteen on palannut uusien investointien myötä. ”Varkaudessa on menossa yhteensä yli 150 miljoonan euron investoinnit”, Tehomaa summaa. Paperikoneen muuttamiseen kartonkikoneeksi ja sellutehtaan remonttiin käytetään rahaa 110 miljoonaa euroa. Uuteen lvl-tuotantolinjaan investoidaan 43 miljoonaa euroa. Stora Ensolla on Varkaudessa myös saha, jonka kapasiteetti on kahdessa vuorossa 260 000 kuutiometriä sahatavaraa. Tänä vuonna sahalla on tehty töitä yhdessä vuorossa. Investointien valmistuttua Stora Enso työllistää Varkaudessa yli 400 ihmistä. **JUHA KAIHLANEN**

PUUTA LISÄÄ
Miljoona mottia
Stora Enso lisää havukuitupuun käyttöä Varkauden tehtailla nykyisestä 300 000 kuutiometristä 1,4 miljoonaan kuutiometriin vuodessa, kun sellutehdas ryhtyy tekemään kuivusellun sijasta havusellua. **Koivusellupuun käyttö loppuu.**
Kuustukkaa Varkaudessa on sahattu enimmillään yli 500 000 kuutiota. **Uusi rakennuselementtien** lvl-linja tarvitsee tukkia vuosittain noin 250 000 kuutiometriä. Alussa viilupuu tehdään kuusesta, myöhemmin kokeillaan koivua ja ehkä myös mäntyä.

Venäjän metsistä kasvua myös Suomelle

Venäjän luonnonvarojen määrä on valtava: siellä sijaitsee viidennes maailman metsistä ja yhdet suurimmista makean veden varannoista. ”Ei ole mahdollista saada koko maailman kattavaa biotaloutta, jos Venäjä ei ole siinä mukana”, totesi Euroopan metsäinstituutti EFl:n johtaja **Marc Palahi** maanantaina järjestetysä mediatilaisuudessa. Halpa öljy luo Venäjällä sisäistä painetta uudistaa ja monipuolistaa talouttaan. EFl:n neuvonantajana Venäjä-Eurooppa-asioissa toimivan **Esko Ahon** mielestä Suomessa ja Euroopassa on oltava valmiita tekemään käytännön ratkaisuja nopeastikin, kun tilanteet Venäjällä muuttuvat. Ahon mukaan monilla venäläisillä on vieläkin vaikeuksia ymmärtää markkinataloutta. Siksi he halusivat Venäjän eristäytyvän. Venäjä on kuitenkin hyvin riippuvainen muusta maailmasta niin poliittisesti kuin taloudellisestikin. ”Kyllä siellä on havaittavissa, että varasuunnitelmia öljyriippuvuudelle kehitellään. Tilanne on huono, muttei täysin mahdoton.” Venäjän kanssa on tärkeää jatkaa kanssakäyntiä ja yhteistyötä. Suomen kannalta biotaloushankkeet ja arktinen yhteistyö ovat yhteydenpitoväyliä, jotka voi eristää nykyisistä kriiseistä”, Aho totei. **Venäjän metsätaloudessa riittää kurottavaa**
Venäjällä ei ole Ahon mukaan täysin ymmärretty nykyaikaista metsätaloutta. Ekosysteemin ja kestävän kasvatuksen tärkeyttä ei oteta riittävästi huomioon metsäteollisuudessa. Metsää käytetään hyvin lyhyellä aikatahlaimella. ”Venäjän metsäteollisuus on melko tehontonta, metsävaroja ei hyödynnetä parhaalla mah-

dollisella tavalla”, Aho sanoo. Metsien yksityistäminen valtion omistuksesta on tuskin ajankohtaisa lähitulevaisuudessa. EFl:n tilaisuudessa pohdittiin, että tehokas ja kestävä metsätalous ei vielä onnistuisi yksityismetsänomistajilta. Uhkailua puutavarakaupan rajoittamisesta Aho ei pidä kovin huolestuttavana. ”Tietenkin pitää olla varovainen, mutta tällä hetkellä mitään merkkejä puukaupan lopettamisesta tai puutullien korotuksista ei ole näkyvissä.” **Koulutus ja tutkimus väylä yhteistyölle**
Euroopan metsäinstituutilla on useita jäsenorganisaatioita Venäjällä. Yhteistyötä parannetaan kouluttamalla venäläisiä ja Venäjällä toimivia nuoria biotalousasajia Young Leadership Programme -koulutuksessa. Yhteistyöhön on suhtauduttu myönteisesti. ”Alueelliset ja paikalliset auktoriteetit toimivat Venäjällä melko itsenäisesti. Heiltä on tullut hyvin myönteiset reaktiot tämän kaltaiseen koulutusyhteistyöhön”, totesi Palahi. Hän jatkoi, että Venäjä-suhteissa on oltava maltillinen ja pitkäjänteinen, jos haluaa saada hyviä tuloksia. EFl:n apulaisjohtaja ja Itä-Suomen yliopiston professori **Lauri Hetemäki** oli samaa mieltä. ”Tutkimusyhteistyön seuraukset päätyvät ajan myötä liiketoimintaan ja voivat edistää myös poliittista yhteistyötä. Tämän vuoksi erilainen tutkimus- ja koulutusyhteistyö on erittäin tärkeää.” Hetemäen mukaan Venäjän biotalous ei synny pelkästään venäläisin pääomin tai korkealla öljyn hinnalla. Muutos voi tapahtua vain, jos siihen ei ole vaihtoehtoa. **LAURA NIKINMAA**

Venäjällä on mittavat luonnonvarat, Euroopalla taas biotalouteen tarvittava osaaminen.

Konkurssin hautaama puulevy teki paluun

Kuopiolainen Nexttimber on alkanut valmistaa liimapuulevyä halkaistusta pienpuusta Juankoskella. Tuote muistuttaa 1990-2000-luvun vaihteessa valmistettua Lock-Wood-levyä. Yhtiö on kehittänyt tuotetta lisäämällä valmistusprosessiin termomekaanisen puun modifioinnin. Se ehkäisee raaka-aineena toimivan pienpuun väänymistä ja lyhentää kuivausaikaa merkittävästi. Levy on valittu materiaaliksi muun muassa Helsingin Herne-saareissa sijaitsevan saunakeskuksen julkisivuun. **Julkisivu Bratislavan Ikeaan**
Toimitusjohtaja **Ilkka Mannen** mukaan yhtiö neuvottelee parhaillaan merkittävästä kotimaisesta puurakennuskohteesta. Modifioitua puuta on myös viety muun muassa Slovakiaan, jossa sitä on käytetty Bratislavan Ikean julkisivussa. Nexttimber aikoo tarjota tuotetta myös merikonttien pohjiin vanerin vaihtoehtoksi. Tällöin raaka-aineena toimisivat pienpuun sijaan vanerin sorvauksesta ylijäävät purilaut. Pienpuun hyödyntämisen ajatuksesta ponnistanut Lock-Wood-keksintö sai aikaan Innosuomi-palkinnon presidentti **Martti Ahtisaarelta**. Tuotteen valmistusprosessi kuitenkin takkuili. Lock-Wood-yhtiö ajautui konkurssiin, mikä aiheutti Kuhmoisten kunnalle miljoonatappiot. Nexttimber pääsi Lock-Woodiin kiinni keksijä **Jorma Fagerroosin** kautta. Fagerroos on luovuttanut Lock-Woodin tuotannossa tarvittavien terien piirustukset Nexttimberin käyttöön. **HENRIK SCHÄFER**